

bezinning

Achterstevoren

Je moet het evangelie van achteren naar voren lezen, zeg ik altijd. Het einde van het verhaal, daar begint het mee.

Het verhaal over het leven van Jezus is niet in de wereld gekomen om hoe het begonnen is, maar om hoe het afgelopen is. Zoals er geen verhaal over Martin Luther King zou zijn als hij niet aan zijn einde was gekomen op de wijze waarop het gegaan is. Een schrijver bedenkt meestal eerst wat hij wil schrijven en begint dan pas aan zijn boek. Eerst komt wat je wilt schrijven, dan hoe je het gaat schrijven. Een filmmaker heeft eerst de clou en bedenkt dan hoe hij er een film van maakt. Dat werkt bij evangelisten ook zo. Als je vervolgens vanuit het einde begint, ga je in de loop van het verhaal de dingen zo zeggen dat ze al naar het einde wijzen. De regisseur geeft met woorden en beelden al hints waar het heen gaat. Eerst denk je: „Wat betekent dit? Wat wil dit zeggen?” Maar aan het eind van de film valt alles op zijn plaats.

In het evangelie zit het einde van het verhaal overal al in. In de storm op het meer en het wonder van het brood, maar ook in de wijze waarop Jezus is geboren. Want bij zo'n bijzonder einde hoort ook een heel bijzonder begin, vindt bijvoorbeeld Lukas. Hij maakt er een prachtig verhaal van, met engelen

en al. Hij zet zeg maar de engelen die aan het eind komen, al aan het begin. Markus doet dat niet. Hij vertelt niet eens dat Jezus is geboren, dat vindt hij blijkbaar niet belangrijk genoeg. Maar dat van dat bijzondere einde hebben ze allemaal, alle vier de evangelisten. Dus dat is het belangrijkste. Daar begint alles mee.

Veel mensen weten dat wel, maar je moet het soms even hardop zeggen. Sommige mensen doen net of er een journalist met een notitieboekje bij de gebeurtenissen rond Jezus heeft gestaan die het allemaal opschreef terwijl het gebeurde. Of een cameraman die het gefilmd heeft. „Toen gebeurde er dit. En toen zei Jezus dat.” Zo is het natuurlijk niet. Er is achteraf een verhaal van gemaakt. Maar dat is zo zorgvuldig gedaan dat de mensen zeiden: „Het is net alsof God aan het woord is, sterker nog, wij geloven dat God hierin aan het woord is”. Toen gingen anderen dat ook geloven, maar anderen ook weer niet. Er waren zelfs mensen die het soms wel en soms niet geloofden. Dat is niet gek. Want vanuit de afloop bekeken is het niet te filmen wie Jezus was en wat hij gezegd en gedaan heeft.

Bert Koetsier, studentenpastor op Windesheim, ArtEZ en Katholieke Pabo Zwolle

binnenkort

RK Jongeren

Wereldwijd viert de RK Kerk op Palmzondag (dit jaar 28 maart) Wereldjongerendag. Deze dag 'voor en door jongeren' wordt mondiaal gebruikt om tieners en jongeren in de bisdommen met elkaar in contact te brengen. Het Aartsbisdom Utrecht houdt op 28 maart in de Emmanuëlkerk te Zutphen een programma voor tieners en jongeren, onder de naam 'Passion 2010'. Aartsbisshop Eijk verzorgt tijdens 'Passion 2010' de workshop 'Wat doe je met je leven?'

David

In de Vrije Evangelische Gemeente aan de Hogenkampsweg in Zwolle wordt zondag vanaf 10.00 uur een dienst gehouden waarin de figuur van David centraal staat. Het verhaal van de herdersjongen die koning werd wordt toegelicht door voorganger Henk van Dam.

Kruisweg

Van kunstenaar Tom Waterreus is in de Onze Lieve Vrouwebasiliek aan de Ossenmarkt in Zwolle tot even na Pasen het kunstwerk Kruisweg te bezichtigen. Het bestaat uit vijftien staties. De traditionele kruisweg wordt afgesloten met de veertiende statie, de graflegging van Jezus. De vijftiende heeft Waterreus ontleend aan het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) dat besluit niet stil te blijven staan bij lijden, maar ook oproept om het nieuwe

leven te verbeelden. Samen met Adriaan Velsink (tekst), ds. Margo Jonker (overwegingen) en Piet Rozendaal (foto's) heeft Waterreus een boekje gemaakt over zijn Kruisweg. Dit boekje is ook in de basiliek (Peperbuskerk) verkrijgbaar.

Praisedienst

Op 28 maart wordt de maandelijkse praisedienst van de NGK II in Zwolle gehouden. Het thema is: 'De grootste machthebber!', onder leiding van ds. Norman Viss. Deze zangdienst begint om 19.00 uur in het CCC (Carolus Clusius College), aan de Kamperweg 1, op de hoek met de Nieuwe Veerallee. www.ngkzwolle.nl/praise.

Musical

In de Oosterkerk in Zwolle wordt zondag 28 maart de musical 'De zon is weggewaaid' gespeeld door de eigen musicalgroep. De musical gaat over wat er gebeurde op Stille Zaterdag, de dag tussen Goede vrijdag en Pasen. Een moment waarop de discipelen in grote onzekerheid verkeerden over wat er verder gebeuren zou. In het spel wordt een parallel getrokken naar de huidige tijd, waarin veel mensen ook in onzekerheid leven. De uitvoering begint zondagavond om 19.00 uur. Een tweede uitvoering is gepland voor zaterdag 3 april, Stille Zaterdag dus, maar dan vanaf 19.30 uur in De Hoeksteen.

Om te eten

Die gratis warme maaltijd is mooi meegenomen, maar bij het wekelijkse Eetcafé in Zwolle gaat het om méér. Om even een dak boven het hoofd te hebben bijvoorbeeld, of om je verhaal aan een ander kwijt te kunnen. Om te merken dat er nog medemensen zijn. Daarom is er het Eetcafé, al 15 jaar lang.

door Frans Ebeltsjes

Het moment om de Bijbel open te doen is strategisch gekozen.

Net na de hoofdmaaltijd, als alle eters even uitbuiken en in afwachting zijn van het toetje. Een paar minuten duurt het maar; een bijbelvers, deze keer over Jezus als de goede Herder, gevolgd door een korte uitleg. De een neemt het voor lief als 'prijs' voor een goede maaltijd, de ander luistert geïnteresseerd, omdat dit de enige woorden van hoop zijn die hij/zij hoort in een week die alleen maar om overleven draait.

De kracht zit 'm in de herhaling, zo weet Jaap Klaassen, een van de medewerkers van het Eetcafé in Zwolle. „Wat wij onze gasten vanuit de Bijbel meegeven is niet confronterend. Ook de moslim aan onze tafel kan er iets mee, omdat er geen sprake is van bekeringsdrang. Ik ken de voorbeelden van eters die in het begin aangaven echt niet voor het praatje te komen, maar die later toch vragen gingen stellen en zelfs regelmatig naar een kerk zijn gegaan.”

Het is dat Evangelie dat de basis vormt van het Zwolse Eetcafé. Vijftien jaar geleden kwam een groep van Youth for Christ in het kader van een Er is Hoop-evangelisatieactie in de stad in contact met een

aantal dak- en thuislozen. Ze werden uitgenodigd voor een maaltijd in het toenmalige YFC-gebouw aan de Sassenstraat. Het werd een traditie, eerst op de dinsdagavond, later op de donderdag. Omdat YFC in de eerste plaats gericht is op jongeren en niet op dak- en thuislozen, werd de organisatie van de wekelijkse (gratis) maaltijd overgedragen aan de Zwolse Stichting Er is Hoop, een samenwerkingsverband van meerdere kerken gericht op evangelisatie.

Na een korte periode in het toen-

malige Popfront aan het Rodetenplein, vond het Eetcafé uiteindelijk op de woensdagavond onderdak in het restaurant van de WRZV-hallen. Om meerdere redenen een perfecte locatie: ten eerste omdat daar Joop van Ommen de scepter zwaaide. Een groter voorvechter voor de dak- en thuislozen was zeker in die tijd in heel Zwolle en omgeving niet te vinden. Ten tweede omdat een deel van de doelgroep pal naast de hallen werd opgevangen in containerwoning.

Chris Meijnen is voorzitter van Er is Hoop in Zwolle, een stichting waarin meerdere kerken samenwerken op het gebied van evangelisatie. Ooit waren er meerdere activiteiten, zoals de paas-zang, of de mannenbrunch. „Maar kerken hebben diverse zaken inmiddels zelf opgepakt, zoals het organiseren van de Alpha-cursus, waarin de deelnemers kennis maken met het christendom. Er is Hoop heeft zichzelf wat dat betreft overbodig gemaakt. Alleen de maaltijden op de woensdagavond zijn overgebleven, omdat de kerken dat blijkbaar niet voor elkaar konden krijgen.” Meijnen laat zich graag door Franciscus van Assisi inspireren. Hem wordt de uitspraak 'verkondig het Evangelie... desnoods met woorden' toegedicht. „Dat geeft precies weer wat wij met het Eetcafé beogen. Maaltijd houden met mensen betekent niet alleen je buik vol eten (al is dat voor een bepaalde groep een primaire behoefte). Het gaat daarnaast om het contact, met andere gasten en met de vrijwilligers. Mensen die medemensen willen zijn op basis van wat de Bijbel leert. Niet door een lange preek, maar door er te zijn, jaar na jaar. Als er op de woensdag iemand jarig is, dan zingen we voor hem of haar. Stel je eens voor dat je jarig bent en niemand weet er

'Maaltijd houden met elkaar is meer dan alleen je buik vol eten'

malige Popfront aan het Rodetenplein, vond het Eetcafé uiteindelijk op de woensdagavond onderdak in het restaurant van de WRZV-hallen. Om meerdere redenen een perfecte locatie: ten eerste omdat daar Joop van Ommen de scepter zwaaide. Een groter voorvechter voor de dak- en thuislozen was zeker in die tijd in heel Zwolle en omgeving niet te vinden. Ten tweede omdat een deel van de doelgroep pal naast de hallen werd opgevangen in containerwoning.

Vrijwilliger van het eerste uur Jaap Klaassen kijkt hoe twee vrijwilligsters het eten bereiden.

foto Frans Paalman

n en om maaltijd te houden

Vrijwilligers delen aan het begin van de maaltijd de borden met eten uit. Deze week was er spaghetti met saus. Aan tafel komen de gesprekken op gang.

foto Frans Paalman

van. Hoe eenzaam moet je je dan voelen. In het Eetcafé wordt er voor je gezongen en gaat er een kaart rond waar iedereen iets op zet. Ik heb de tassen gezien van daklozen waarin onderin nog zo'n kaart lag...jaren oud. Gekoesterd als een waardevol bezit."

Het Eetcafé wordt doorgaans door veertig tot zestig personen bezocht. Een groep van in totaal 44 vrijwilligers zorgt er voor dat alles op rolletjes verloopt. Belangrijk is natuurlijk de kookgroep, maar even belangrijk de gebedsgroep die op de achtergrond de zegen

vraagt. Soms komen er extra vrijwilligers koen, vanuit een bedrijf of een groep studenten. In principe staat de deur voor iedereen open om een gratis maaltijd te komen nuttigen. Van wie het kan betalen is een gift altijd welkom, maar het hoeft niet. Tot nu toe kan het initiatief betaald worden uit de bijdragen van kerken en giften. „Ook steunen enkele leveranciers van levensmiddelen het Eetcafé”, aldus Klaas Slager, secretaris van Er is Hoop. „Je merkt dat de verschillende kookgroepen er een sport van maken om tegen zo wei-

nig mogelijk kosten een kwalitatief zo goed mogelijk maaltijd te bereiden”. Wekelijks wordt er voor tachtig mensen gekookt. Kosten: Ongeveer 150 euro.

Het Eetcafé is geen zoete inval waar iedereen maar een bord vol schept, gaat eten en weer vertrekt. „Een duidelijke structuur is nodig om tot méérwaarde te kunnen komen”, zegt Jaap Klaassen. „Vanaf vijf uur is de deur open en is er een kop koffie of thee. Om kwart voor zes gaan we gezamenlijk aan tafeltjes van vier personen en wordt begonnen met gebed. Daar-

na wordt de maaltijd geserveerd, zodat iedereen tegelijk kan gaan eten. Dat geeft een groepsgevoel. We willen iedereen laten beleven dat hij of zij deel uitmaakt van een groep, van een gemeenschap. De meesten blijven zitten tijdens de korte overdenking daarna, in afwachting van het toetje. De maaltijd wordt ook weer met gebed afgesloten. Een paar keer per jaar blijven we langer om wat na te praten of een spel te doen. Interesse in de ander, daar gaat het om.” De drijfveer van de groep vrijwilligers rond het Eetcafé is het bijbel-

se Evangelie. Dat is niet van korte duur en juist daardoor duurzamer dan de praktische hulp die door zorginstanties en professionele hulpverleners kan worden geboden. Niet voor niets zoeken al vijftien jaar lang tientallen mensen wekelijks het Eetcafé op. Chris Meijnen heeft wat dat betreft nog een droom. „Ik droom ervan dat alle kerken samen gaan werken om de behoeftigen in de stad elke avond een maaltijd te kunnen bieden. Nogmaals; niet alleen om het eten, maar om samen maaltijd te houden.”

Kerk komt terug vanuit de marge

Naarmate de overheid zich, al of niet gedwongen door gebrek aan geld, terugtrekt als hoeder van de sociale samenleving, wordt die plaats meer en meer ingenomen door de kerken. Niet dat de kerken er ooit mee opgehouden zijn om zorg te dragen voor de meest kwetsbaren, maar het was wel meer aan de zijlijn en in het algemeen nogal onzichtbaar. „Bij de opkomst van de sociale overheidsmaatregelen zag je dat de kerken hun aandacht verplaatsten naar bijvoorbeeld projecten in ontwikkelingslanden. Momenteel zie je tegenovergestelde gebeuren; de overheid trekt zich terug, met als reactie dat de kerken weer vanuit de marge terugkeren. De kerk herontdekt als het ware het lokale diaconaat.”

Voor Roel Kuiper, lector van het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken van de Ge-

reformeerde Hogeschool in Zwolle, is het een interessante beweging. Daarom past hem ook de organisatie en het dagvoorzitterschap van een symposium dat op 31

‘We willen onder andere weten hoe groot de kracht is van de informele netwerken’

maart wordt gehouden ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van het Eetcafé in Zwolle. Het motto van het symposium, waarvoor vertegenwoordigers van tal van maatschappelijke organisaties zijn uitgenodigd is ‘Samen eten, samen leven’. Een warme hap,

luisterend oor en betrokkenheid voor dak- en thuislozen als exponent van de totale zorg voor de samenleving. Voor het lectoraat van Kuiper is het een prachtige kapstok. „We zijn een kenniscentrum, met bijzondere aandacht voor de rol van de kerken in de samenleving. Onder andere zijn we momenteel bezig met een onderzoek naar dak- en thuislozen en de rol van vrijwilligers vanuit de kerken. Nu de overheid zich terugtrekt wordt de combinatie van vrijwilligers en professionele hulpverleners steeds belangrijker. We willen onder andere weten hoe groot de kracht is van de informele netwerken binnen de samenleving. Met andere woorden; wat kan die samenleving zelf als de overheid zich terugtrekt.” Toch zal het symposium geen aaneenschakeling van puur wetenschappelijke verhande-

lingen worden. „We willen zeker recht doen aan de directe aanleiding, te weten het jubileum van het Eetcafé”, aldus Kuiper. „Een van de doelen is om het Eetcafé bekend te maken aan de burgers van Zwolle. Het is goed als mensen zich er bewust van worden dat er binnen de samenleving nog veel meer aan de hand is dan alleen hun eigen wereldje.”

Het symposium wordt woensdag voorafgaand aan het wekelijkse Eetcafé gehouden in de WRZV-hallen. Aanvang 13.30 uur. Onder anderen wordt gesproken door Ine Voorham, directeur van het Leger des Heils, Piet van Pelt van zorgboerderij Het Passion uit het Gelderse Hummelo en Gerard Schut van pastoraal centrum Saron. De Zwolse wethouder Erik Dannenberg sluit het symposium af.